

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.I.30.017/2025/6.

A tanács tagjai: Dr. Cseh Attila a tanács elnöke
Dr. Magosi Szilvia előadó bíró
Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró
Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró
Dr. Szabó Klára bíró

A felperes: felperes1
(cím1)

A felperes képviselője: Imre Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Imre András ügyvéd
(cím2)

Az alperes: alperes1
(cím3)

Az alperes képviselője: Gudicsné dr. Bukli Anna ügyvéd
(cím4)

A per tárgya: Vételár és egyéb

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Kecskeméti Törvényszék
6.Gf.21.373/2022/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Bajai Járásbíróság
13.G.20.007/2022/34. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A cég1 mint eladó és az alperes mint vevő között 2020. december 15-én létrejött műtrágya adásvételi szerződés alapján az alperes megvásárolta az eladó által forgalmazott, a szerződés 1. számú mellékletében meghatározott típusú műtrágyát, az ott megjelölt mennyiségben és vételáron. A szerződés tárgya az 1. számú melléklet szerint 250 tonna kálisó, egységára 87.000 forint/tonna + áfa, a szállítási határidő 2021. május 31. napja volt. A szerződés 3.2. pontja akként rendelkezett, hogy a teljesítés helye a vevővel megállapodott cím. A szerződésben a felek kikötötték, hogy az eladó szállítólevelet állít ki, a vevő igazolja a birtokbavételt, a fizetési határidő a számla kiállításától számított 180. nap.

[2] Az eladó 2020. december 15-én kiállította a 27.622.500 forint értékű számlát, az alperes pedig aláírta a 250 tonna kálisóról kiállított, a cég2 bélyegzőjével ellátott, dátum nélküli szállítólevelet, mert az okirat szükséges volt ahhoz, hogy a felperes az eladó részére a 2019. augusztus 5-én kötött faktoring keretszerződés alapján 24.860.250 forint összegű finanszírozást nyújtson. Az alperes az eladó kérésére a 2020. december 15-én kelt „Tárolási Szerződés” elnevezésű okiratot is aláírta, amely szerint a cég2 tárolja az általa megvásárolt 250 tonna kálisót. Emellett az eladó nevében név aláíratott az alperessel egy faktorálási (engedményezési) értesítőt íratott, amelyben a felperes arról tájékoztatta a kötelezettet, hogy a 27.622.500 forint műtrágya vételár követelést az adós (cég1) rá engedményezte. Az alperes ezen az okiraton kötelezeti nyilatkozatként elismerte, hogy a szállító szerződésszerűen teljesített és kijelentette, hogy a felperes felé az engedményezett követeléssel tartozik. Arról is nyilatkozatot tett, hogy a felperesnek határidőben teljesít, és semmilyen kifogással, beszámítással nem él.

[3] Az alperes a 2021. június 23-án kelt levelében jelezte az eladónak, hogy nem történt meg 2020. május 30-ig a műtrágya leszállítása. Az eladó 2021. július 16-án kelt levelében arról tájékoztatta az alperest, hogy működési körén kívül eső okból a műtrágya nem került leszállításra annak ellenére, hogy a cég3-tól azt megvásárolta, a vételárát kifizette.

[4] Az alperes 2021. július 23-án a felperesnek címzett levelében úgy nyilatkozott, hogy a 2020. december 15-én aláírt nyilatkozata, amelyben elismerte a teljesítés megtörténtét, semmis, érvénytelen, mert a szerződésből is kitűnik, hogy a teljesítési határidő 2021. május 30. napja volt. Az alperes a felperesnek írt 2021. június 14-én kelt levelében azt is hangsúlyozta, hogy addig nem fizet, amíg nem szállítják le neki a műtrágyát.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[5] A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:1. § (1) bekezdésére, 6:405. §-ára, 6:406. §-ára, 6:193. § (1)-(3) bekezdésére, 6:197. § (1) bekezdésére, 6:198. § (1)-(2) bekezdésére, 6:26. §-ára, 6:42. § (1)-(2) bekezdésére, 6:58. §-ára, 6:153. §-ára alapított keresetében 27.622.500 forint tőke és ezen összeg után 2021. június 12-től a kifizetésig havi 1% mértékű szerződéses késedelmi kamat, valamint 13.843 forint behajtási költségátalány megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy ő mint faktor és a cég1 mint adós között 2019. augusztus 5-én faktoring keretszerződés jött létre, amely alapján teljesített az adósnak, azonban az alperes nem fizette meg a szolgáltatás ellenértékét.

[6] A felperes a Ptk. 6:587. §-ára alapított másodlagos keresetében 24.860.250 forint tőke és ezen összeg után 2020. december 17-től a kifizetésig 8 százalékponttal növelt mértékű Ptk. szerinti késedelmi kamat, valamint 14.219 forint behajtási jutalék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állította, hogy az alperes tartozáselismerő nyilatkozatot tett, amelyre tekintettel a faktoring keretszerződés alapján a teljes vételár 90%-át kitevő összeget

megfinanszírozta az adósnak. Alappal gondolhatta, hogy a teljesítés megtörtént és az alperes fizetni fog.

[7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy nem szállították le neki az adásvételi szerződés tárgyát képező műtrágyát, ezért annak árával sem tartozik. Az eladó megtévesztette a teljesítés megtörténtét elismerő nyilatkozata aláírásakor. Ezért a tartozáselismerő nyilatkozata is érvénytelen. A szállítólevél ugyancsak valótlan, a tárolási szerződés megkötése nem állt érdekében, hiszen fizetőképessé volt és a műtrágya tárolása is megoldott volt a részéről. A másodlagos kereset elutasítását arra hivatkozással kérte, hogy a felperes és az eladó megtévesztette. A felperes nem járt el kellő gondossággal, amikor nem bizonyosodott meg arról, hogy rendelkezésre áll-e a műtrágya, és valós tartalmúak-e az annak bizonyítására szolgáló okiratok. Kifogásolta, hogy a felperes a hátrányára eltért a Ptk. 6:405. §-ában foglaltaktól, amelyről őt nem tájékoztatta.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet.

[9] Indokolásában a Ptk. 6:215. § (1)-(3) bekezdése alkalmazása során megállapította, hogy az eladó nem szállította le az alperesnek a 250 tonna ömlesztett kálisót 2020. december 15-én. Ezt a lefolytatott bizonyítási eljárás és a felek által csatolt okiratok is alátámasztották. Értékelte, hogy a szerződésben megjelölt szállítási időpont 2021. május 30. napja volt, az eladó pedig a 2021. július 16-án kelt levélben elismerte, nem történt meg a műtrágya leszállítása. A felperes által csatolt szállítólevélén nincs dátum, illetve 250 tonna műtrágya kiszállítása egy járművel fizikai képtelenség, amelyből az következik, hogy a szállítólevél nem alkalmas a teljesítés megtörténtének igazolására, illetve a teljesítési határidő eltérő az adásvételi szerződésben meghatározottól.

[10] Az elsőfokú bíróság az alperesi tartozáselismerés vonatkozásában rámutatott: a Ptk. 6:26. §-a alapján az alperesnek kellett bizonyítania, hogy nem áll fenn tartozása. A faktorálási értesítést az eladó részéről nem aláírásra jogosult írta alá. Az alperes eredményesen bizonyította, hogy az eladó részéről nem történt meg a teljesítés sem 2020. december 15-én, sem azt követően. Teljesítés hiányában a vevő a Ptk. 6:215. §-a alapján nem volt köteles a vételár megfizetésére, továbbá a jogosulti késedelem kizárja a kötelezett késedelmét [Ptk. 6:156. § (2) bekezdés]. A felperes alaptalanul hivatkozott a faktorszerződés 6.6.1. pontjában foglaltakra, amely alapján eltérhetett a Ptk. 6:405. §-ában foglaltaktól. Az alperes nem volt szerződő fél a faktorszerződésben és annak tartalmáról sem tájékoztatták, ezért vele szemben a felperes e szerződés alapján nem érvényesíthet követelést. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:91. § (1)-(2) bekezdése alkalmazásával megállapította, hogy a felperes és az eladó egyaránt megtévesztette az alperest a tartozáselismerés és a tárolási szerződés aláírásakor, mivel nem tájékoztatták arról, hogy a faktorszerződés rá nézve hátrányosan tér el a Ptk. rendelkezéseiről, és arról sem, hogy a műtrágya az adásvételi szerződésben foglaltaktól eltérően a cég2 helyiség telephelyére kerül tárolásra, ahonnan majd a cég3 szállítja ki a részére. Értékelte, hogy a szerződés szerinti teljesítési hely az alperes telephelye volt, akinek nem volt szüksége arra, hogy a vétel tárgyát máshol tárolják. Mindezek alapján úgy ítélte, hogy az alperes a Ptk. 6:89. § (4) bekezdése alapján eredményesen érvényesítette a megtámadási jogát a felperessel szemben. A szállítólevél nem alkalmas a vevő teljesítésének igazolására. A faktorálási értesítő érvényesen nem jött létre, mert nem az eladó képviselőjére jogosult ügyvezetők írták alá.

[11] Az utaló magatartással (Ptk. 6:587. §) kapcsolatban kifejtette, hogy kizárt a felperes jóhiszeműsége, mert az alperest megtévesztő magatartást tanúsított, és maga készítette a tárolási szerződést, faktorszerződést, faktorálási értesítőt és záradékot, miközben nem vizsgálta sem az alperes teljesítőképességét, sem azt, hogy megvan-e a vétel tárgya. A felperes a teljesítés igazolására elfogadott egy dátum nélküli, nyilvánvalóan valótlan tartalmú

szállítólevelet, amelyet nem az arra jogosult írt alá. Az elsőfokú bíróság ezért úgy ítélte, hogy a felperes az alperestől nem követelhet kártérítést, ami többek között azért sem illeti meg, mert nem az alperes okozta a kárát, hanem az, aki ellentételezés nélkül pénzügyi finanszírozásban részesült tőle.

[12] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[13] Indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításához szükséges és egyben elégséges körben a bizonyítási eljárást lefolytatta és a bizonyítékok Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő értékelésével helytálló tényállást állapított meg, amely irányadó volt az elsőfokú ítélet felülbírálata során. Az elsőfokú bíróság a megállapított tényállásból a jogszabályok helyes alkalmazásával helytálló jogi következtetést vont le, amelyekkel a másodfokú bíróság is túlnyomórészt egyetértett.

[14] A másodfokú bíróság nem értett egyet azzal a fellebbezési hivatkozással, miszerint az elsőfokú ítéletben megállapított tényállás iratellenes, hiányos és az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokot nem megfelelően értékelte. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat és a perben kihallgatott tanúk vallomását egyenként és összességében is megfelelően értékelte, az ebből levont következtetése nem okszerűtlen, ugyanis logikus, a bizonyítékok egymással összhangban állnak. Az elsőfokú ítélet tényállásbeli megállapításai nem iratellenesek, a tényállás feltárása teljeskörűen megtörtént, ennek felülmérlegelésére a fellebbezés tartalma alapján nem volt ok. Nem sérti a jogszabályi rendelkezéseket az sem, hogy névlet tanúként hallgatta meg az elsőfokú bíróság, mert jelenleg már nem az alperes ügyvezetője, ezért nem hallgatható meg a fél törvényes képviselőjeként.

[15] A Pp. 373. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel úgy ítélte, hogy a felperes nem használhatta fel a másodfokú eljárásban bizonyítékként a fellebbezéséhez csatolt meghatalmazást, amelyet a cég1 adott név részére. Megjegyezte: a meghatalmazás iratellenes is, hiszen a társaság törvényes képviselője nyilatkozott úgy a perben tanúként, hogy név nem rendelkezett képviselői joggal.

[16] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperes a perben rendelkezésre bocsátott bizonyítékaival, az e-mailekkel, valamint a tanúvallomásokkal eredményesen bizonyította, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat megtételekor és azt követően sem történt meg a műtrágya leszállítása, tényleges birtokba adása. Az alperes javára értékelte: a teljesítésigazolás aláírásakor egy olyan tárolási szerződés aláírására került sor, amely olyan rendelkezést tartalmazott, miszerint a vevő a vételár teljes megfizetésekor „jogosult arra, hogy a részére a terméket átadják” (szerződés 4. pont). Rámutatott, hogy a Ptk. 6:215. § (1) bekezdése alapján a vevőt akkor terheli fizetési kötelezettség, amennyiben az eladó teljesítette az adásvétel tárgyának birtokba adására vonatkozó kötelezettségét. A jelen esetben ez nem történt meg, ezért a felperes elsődleges keresete megalapozatlan volt.

[17] A másodfokú bíróság a Ptk. 6:587. §-ára alapított másodlagos kereset vonatkozásában úgy ítélte, hogy a felperes maga sem járt el megfelelő gondossággal a faktorálás, illetve az előfinanszírozás során. Megfelelő gondosság tanúsítása esetén meg kellett volna győződnie a rendelkezésére állt okiratok valóságtartalmáról, amelyhez az alperes által aláírt tartozáselismerés ellenére is komoly kétség fért. Meg kellett volna győződnie arról, hogy valóban megtörtént-e a teljesítés. A jóhiszeműsége, önhibájának hiánya ehhez képest nem állapítható meg. Helyesen következtetett az elsőfokú bíróság arra, hogy a kár a felperest nem az alperes magatartásából érte, hanem amiatt, hogy az adós nem teljesítette az alperes felé vállalt szerződéses kötelezettségét, így az nem köteles a vételár megfizetésére. A per iratai között fellelhető okirat (30/T/2.) szerint a cég2 telephelyéről csak a cég3

ügyvezetőjének rendelkezése, utasítása alapján szállítható el áru. Ehhez képest az alperes által aláírt az az okirat, amely szerint a cég2 tárolási helyre megtörtént a műtrágya leszállítása, nem eredményezhette azt, hogy a 250 tonna műtrágyához az alperes akadálytalanul hozzájuthatott, ugyanis azt nem szállíttathatta el, a telephelyre csak engedéllyel mehetett be. A másodfokú bíróság megítélése szerint ez is azt támasztja alá, hogy valójában az alperes részére nem történt meg a teljesítés, azaz az adós megtevesztette a műtrágya rendelkezésre állásával kapcsolatosan. Az alperes így nem volt abban a helyzetben, hogy a teljesítésigazolás aláírásakor tisztában legyen azzal, nem juthat ténylegesen hozzá a műtrágyához. A másodfokú bíróság szerint mindezekre tekintettel a Ptk. 6:587. §-ban foglalt törvényi tényállási elemek fennállása hiányában a másodlagos kereset jogalapja sem volt megállapítható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetnek helyt adó határozat hozatalát kérte.

[19] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 2. § (2) bekezdését, 70. §-át, 230. §-át, 237. §-át, 268. § (2) bekezdését, 288. §-át, 342. § (1) bekezdését, 346. § (4)-(5) bekezdését, valamint a Ptk. 1:4. § (2) bekezdését, 6:8. § (3) bekezdését, 6:14. § (1) bekezdését, 6:62. § (1) bekezdését, 6:89. § (3)-(4) bekezdését, 6:127. § (1) bekezdését.

[20] Előadta, változatlan tartalommal fenntartja a keresetlevélben, a keresetváltoztatásban, az első- és másodfokú eljárásban előterjesztett írásbeli beadványaiban, valamint a tárgyalásokon tett nyilatkozatait.

[21] Érvelése szerint a másodfokú bíróság a jogerős ítéletben iratellenesen és hiányosan állapította meg a tényállást, iratellenesen és okszerűtlenül értékelte a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat, tanúvallomásokat, valamint a peres felek személyes előadásait, és a megállapított tényállásból téves jogi következtetést vont le.

[22] Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által a fellebbezésben foglaltak ellenére ki nem egészített tényállás hiányosan rögzíti a műtrágya adásvételi szerződés 3.2. pontját, az ugyanis azt tartalmazza, hogy „Az áru Vevő általi mennyiségi átvétele az 1. sz. mellékletben meghatározott Teljesítés helyén, darabszámlálással vagy (ömlesztett áru esetén) mérlegeléssel történik, melyről Eladó szállítólevelet állít ki, és azon Vevő a teljesítést a birtokbavételt igazolja. A Vevő ezen teljesítésigazolása alapján történik a számla kiállítása.”. A műtrágya adásvételi szerződés 1. sz. melléklete alapján pedig a teljesítés (birtokbaadás) helye az alperes által megadott cím. A tényállás a tekintetben is hiányos, hogy a szerződés a 3.2. pontja alapján a szállítólevél nem kizárólag a birtokba adást igazolta, hanem egyidejűleg az alperes által kiállított teljesítésigazolásnak tekintendő. Amennyiben az alperes a szállítólevelet aláírta, meg lehetett győződni arról, hogy az árut megvizsgálta és ezt követően birtokba vette. A számla kiállítása a szállítólevélben adott teljesítésigazolás alapján történt, ugyancsak a szerződés 3.2. pontjának megfelelően. Az eljáró bíróságok azt a tényadatot is figyelmen kívül hagyták, miszerint a számlán a teljesítés dátumaként 2020. december 15. van megjelölve. A számlát az alperes befogadta, annak tartalmát nem vitatta és könyvelésének részévé tette. Az eljáró bíróságok nem tulajdonítottak jelentőséget annak sem, hogy a perben alperes elismerte, valótlan tartalmú tartozáselismerő nyilatkozatot tett. Az alperes e nyilatkozata meghatározó a kártérítési felelőssége, valamint annak megállapításában, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat aláírásakor nem volt megtevesztve.

[23] A felperes kiemelte: a szerződéskötés során sem ő, sem az eladó nem kényszerítette alperest az okiratok aláírására. Téves az az ítéleti megállapítás is, miszerint tőle kapta a teljes

szerződéses dokumentációt. A műtrágya adásvételi szerződés és a hozzá kapcsolódó dokumentumok tartalmát az alperes és az eladó határozták meg.

[24] Szerinte az ítéleti tényállás azt is iratellenesen tartalmazza, hogy az alperesnek nem volt tudomása a faktorálási megállapodásról és annak okáról. Az engedményezési értesítőben az alperes tájékoztatást kapott a faktorálás tényéről és annak tudatában írta alá a rendelkezésére bocsátott okiratokat. Tisztában volt a pénzügyi finanszírozásra irányuló szerződés létrejöttével és azzal is, hogy az általa kiállított okiratok alapján az eladó részére a felperes finanszírozást fog nyújtani.

[25] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok az előbbieken előadottak alapján a Pp. 346. § (4) bekezdésébe ütközően hiányos és iratellenes tényállást állapítottak meg.

[26] Rámutatott, hogy a jogerős ítéletben érintetlenül hagyott, az elsőfokú ítéletben rögzített tanúvallomások szintén iratellenesen és hiányosan kerültek rögzítésre, illetve összefoglalásra. Amennyiben az eljáró bíróságok nem hagyják figyelmen kívül név² tanúnak a felülvizsgálati kérelemben idézett nyilatkozatait (24. sorszámú jegyzőkönyv), úgy nem juthattak volna arra a megalapozatlan és iratellenes következtetésre, miszerint kétséget kizáróan megállapítható, hogy nem teljesített az eladó. Az eljáró bíróságok ítéleteikben a Pp. 346. § (5) bekezdésében ütközően nem adták indokát annak, milyen okból hagyták figyelmen kívül az ítélet meghozatalakor a tanú nyilatkozatait.

[27] A felperes előadta: az elsőfokú bíróság tanúként hallgatta ki név¹et, illetve a tárgyaláson előadott nyilatkozatait tanúvallomásként értékelte annak ellenére, hogy meghallgatásának időpontjában az alperesi társaság ügyvezetője volt, így a társaság törvényes képviselőjének minősült. Nevezett a fél törvényes képviselőjeként lett volna meghallgatható, nyilatkozatát pedig az alperes nyilatkozataként lehetett volna figyelembe venni. A másodfokú bíróság a közhiteles nyilvántartással ellentétesen állapította meg, hogy a tanúként kihallgatott személy jelenleg már nem az alperes ügyvezetője. Következésképp a Pp. 230. §-ába, 268. § (2) bekezdésébe, 388. §-ába ütközően bizonyítékként értékelték az alperes törvényes képviselője nyilatkozatát.

[28] Kifogásolta továbbá, hogy az eljáró bíróságok a Pp. 346. § (5) bekezdésébe ütközően nem indokolták meg, milyen okból hagyták figyelmen kívül név³ tanú felülvizsgálati kérelemben hivatkozott nyilatkozatait. Az ítéleti indokolások nem tartalmazzák, hogy az alperes ügyvezetője elismerte: a perben csatolt szállítólevél igazolja, hogy az áru megérkezett helyiséglre. Az elsőfokú bíróság név³ tanúvallomását hiányosan foglalta össze, a tanú ugyanis név² vallomásaival egyezően megerősítette, hogy az alperes az árut átvette. Az eljáró bíróságok e tényt figyelem kívül hagyták. Azt is elmulasztották rögzíteni, hogy név³ megerősítette: az alperes nem tett eleget ellenőrzési kötelezettségének.

[29] A felperes érvelése szerint az eljáró bíróságok a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményével ellentétesen jutottak arra a következtetésre, hogy az alperes bizonyította: az eladó nem teljesített. A kihallgatott tanú vallomása azt bizonyította, hogy a műtrágya helyiséglen került átadásra, az adós szerződésszerűen teljesített. Ezt támasztja alá a keresetlevélhez csatolt számla, szállítólevél, tartozáselismerő nyilatkozat is, amely okiratok tartalmát az alperes nem tudta megdönteni. Téves az eljáró bíróságoknak az a következtetése, hogy a teljesítés hiányát támasztotta alá a szerződésben megjelölt szállítási időpont. A szerződés a szállítás végső határidejét határozta meg, amely azt jelentette, hogy az adós 2021. május 30-ig bármikor szállíthat, akár 2020. december 15-én is. A tárolási szerződésnek a szerződésszerű teljesítés szempontjából nincs jelentősége, az ugyanis azután kötött, hogy az alperes a műtrágyát birtokába vette, azaz az eladó szerződésszerűen teljesített a részére. Az adós 2021. július 16-án kelt levele sem alkalmas annak bizonyítására, hogy az adós nem teljesített, az ugyanis nem azt tartalmazza, hogy nem adta át szerződésszerűen a műtrágyát helyiséglen, hanem azt, hogy a leszállítás az alperes telephelyére nem történt meg. Mindezt

név² megerősítette tanúvallomásában. A felperes kiemelte: a tárolási szerződés nem az eladó és az alperes között jött létre, így nem hozható összefüggésbe a műtrágya adásvételi szerződéssel. A tárolási szerződés egy már teljesített szolgáltatás alapján létrejött jogügylet, amely az alperes által átvett áru betárolására vonatkozik. A tároló és a betároló nem volt jogosult rendelkezni a tárolási szerződésben az áru tulajdonjogáról, birtokáról, így bármilyen feltétel, amely az áru birtokát, vagy annak átszállítását érinti, joghatás kiváltására alkalmatlan, mint ahogy a vételár megfizetésével kapcsolatos rendelkezések is. Ehhez képest iratellenes a másodfokú bíróság megállapítása, hiszen egy olyan szerződés rendelkezését tekintette a nemteljesítés igazolására alkalmasnak, amely az adásvételi szerződés teljesítését nem érintette, legfeljebb annyiban, hogy igazolja: az adásvételi szerződés teljesítését követően az alperes rendelkezett az áru felett, és egy harmadik személlyel tárolási szerződést kötött.

[30] A felperes szerint iratellenesen vonta le a másodfokú bíróság azt a következtetést, hogy név nem rendelkezett aláírási joggal. Ez a személy az adós meghatalmazottjaként járt el, a meghatalmazása a fellebbezés melléklete. Az adós teljesítette a szerződéses kötelezettségét, így az esetlegesen aláírási jog nélkül eljáró személy képviseleti jogosultságát ráutaló magatartással is elismerte, ezért a Ptk. 6:14. § (1) bekezdésébe ütközik az a megállapítás, hogy a támadott iratok képviseleti jog hiányában alkalmatlanok joghatás kiváltására. Téves ezért az eljáró bíróságok azon következtetése, miszerint a perbeli „dokumentumok nem jöttek létre érvényesen”, mert azokat nem az arra jogosult személy írta alá. Az alperes hivatkozása már csak azért sem lehet megalapozott, mert a dokumentumok alapján az eladó teljesítését várta, a perbeli védekezéséig nem tekintette úgy, hogy az okiratokat az eladó nem írta alá. A jogerős ítélet [28] bekezdésében foglaltakkal kapcsolatban a felperes kiemelte, hogy a cégképviseleti jog (törvényes képviselői minőség) és az egyedi ügyek vitelére vonatkozó meghatalmazás két külön jogintézmény. Az eladó törvényes képviselőjének tanúvallomása nem tért ki kifejezetten arra, hogy volt-e névnek egyedi ügyek vitelére vonatkozó meghatalmazása, míg a felperes részéről nem volt vitatott, hogy nem minősült törvényes képviselőnek. Ez utóbbi azonban nem zárja ki a meghatalmazás alapján történő képviselet lehetőségét. Az eladó törvényes képviselője a tanúvallomásából kitűnően maga is úgy értékelte, hogy a műtrágya adásvételi szerződés megkötésre, a szállítólevél, a számla és a faktorálási értesítés kiállításra került, így név aláírása az eladó képviseletében joghatás kiváltására alkalmas volt.

[31] A felperes szerint az eljáró bíróságok a szállítólevelet és annak tartalmát is tévesen értékelték, ezért tévesen jutottak arra a következtetésre, hogy az nem alkalmas a teljesítés megtörténtének igazolására. A szállítólevél teljesítésigazolásra való alkalmasságát nem zárja ki, hogy azon a kiállító nem tüntette fel a dátumot. A teljesítés dátumát igazolja a kiállított számla, amit az alperes nem vitatottan befogadott. Igazolja továbbá az alperes tartozáselismerő nyilatkozata. A szállítólevél kiállításának napja azért sem lehet vitatott, mert az alperes úgy nyilatkozott, hogy egy napon írták alá az összes dokumentumot. A szállítólevél nem veszíti el a bizonyító erejét azért, hogy arról a keltezés lemaradt, ha a kiállításának időpontja egyértelműen megállapítható. A keltezés hiánya azt sem zárja ki, hogy a teljesítés 2020. december 15-én megtörtént. A felperes hangsúlyozta, hogy a szállítólevél nem azonos a fuvarlevéllel. A szállítólevelet az alperes aláírta, amely az áru átvételét, az eladó teljesítését és egyidejűleg a szállítólevél hitelességét is igazolja. Mindezek alapján a szállítólevél alkalmas annak bizonyítására, hogy az adós szerződésszerűen teljesített, a műtrágyát 2020. december 15-én átadta az alperesnek.

[32] Az adásvételi szerződés teljesítésének helyével kapcsolatban a felperes utalt a szerződés 1. számú mellékletére. Szerinte az adásvételi szerződés 3.2. pontja alapján tényként állapítható meg, hogy a szállítólevelet az eladó a teljesítés helyén állította ki, amely helyiség¹ volt. Az alperes nem tudott ezzel ellentétes dokumentumot felmutatni, így nem lehet vitatott,

hogy a teljesítés helyeként helyiségllet jelölte meg. Az alperes nem vitatta azt sem, hogy az eladó a szállítólevelet helyiségl len állította ki. Mindemellett az alperes a szállítólevelet aláírta, így az abban foglalt adatokat, többek között a teljesítés helyét valósnak fogadta el. Mindezek alapján tévesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az alperes telephelye volt a teljesítési hely. név2 megerősítette: az eladót nem terhelte annak kötelezettsége, hogy az alperes telephelyére leszállítsa a műtrágyát. Nem hagyható továbbá figyelmen kívül az sem, hogy a helyiségl len való teljesítés megtörténtét maga az alperesi törvényes képviselő is elismerte (30. sorszámú jegyzőkönyv). A helyiség teljesítést a tároló ügyvezetőjének, név3nak a tanúvallomása is alátámasztotta. Mindezek alapján az eladó arra vállalt kötelezettséget, hogy a telephelyén átadja a megrendelt műtrágyát az alperesnek. Ezt követően jöhetett létre egy megállapodás, amely alapján a cég3 vállalta az alperes telephelyére történő szállítást. A jelen eljárásban ugyanakkor kizárólag annak van jelentősége, hogy az eladó teljesített, amit az alperes a tartozáselismerő nyilatkozat és a szállítólevél aláírásával elismert. Az eladó szerződés szerű teljesítését alátámasztotta név2 és név3 tanúvallomása is.

[33] Az engedményezési értesítő vonatkozásában a felperes előadta, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló iratokat, tanúvallomásokat okszerűtlenül értékelték, az alperes az engedményezési értesítőben teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt, a Ptk. 6:26. §-a szerinti tartozáselismerő nyilatkozatot tett. A bizonyítási teher ezzel megfordult, azaz az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy az eladó telephelyén nem adták át részére a műtrágyát. Az alperes azonban a teljesítés elmaradását nem tudta bizonyítani, épp ellenkezőleg, annak bizonyítására került sor, hogy a teljesítés hiánytalanul megtörtént.

[34] Szerinte az eljáró bíróságok tévesen értelmezték a faktoring keretszerződés 6.6.1. pontját is és tévesen jutottak arra a következtetésre, hogy az alperes irányába tájékoztatási kötelezettség terhelte a keretszerződés tartalmáról. Rámutatott: a perbeli faktoring keretszerződés a Ptk. 6:405. §-ában foglaltaktól eltérő rendelkezést tartalmaz. A szerződés szerint akkor kerülhet sor visszaengedményezésre, amennyiben az adós eleget tett a visszafizetési kötelezettségének. A perbeli követelés vonatkozásában a felperes hitelbiztosítással rendelkezik, de annak alapján térülésre nem számíthat, mivel az alperes vitatja a vele szemben fennálló követelést. A visszafizetési kötelezettség esedékessége a jelen per elbírálásától és a biztosító teljesítésétől függ. A visszaengedményezési kötelezettségét ezért nem köteles gyakorolni. Az eljáró bíróságok a Ptk. 6:62. § (1) bekezdésébe ütközően állapították meg a tájékoztatási kötelezettségét. Ilyen kötelezettség a jogszabály alapján kizárólag a szerződő feleket terheli. Nem szűnteti meg az igényét, hogy nem tájékoztatta az alperest a faktoring keretszerződés Ptk. 6:405. §-ában foglaltaktól eltérő rendelkezéséről. Az alperest kizárólag az engedményezés tényéről kellett értesítenie, amely megtörtént.

[35] Előadta, hogy az alperest sem ő, sem az eladó nem tévesztette meg. Az alperes kizárólag akkor hivatkozhatna a megtévesztésre, ha szándékosan abban a tévedésben tartották, hogy a teljesítés megtörtént. Az alperes azonban kifejezetten akként nyilatkozott, hogy nyilatkozata az aláírásakor nem felelt meg a valóságnak, a tartozáselismerést úgy tette meg, hogy nem történt teljesítés. Az alperes tehát a tartozáselismerő nyilatkozat aláírásakor tudta, hogy – állítása szerint – a teljesítés nem történt meg, illetve az nem is történhetett meg, mert egy későbbi időpontban várta. Mindezekre tekintettel nem állnak fenn a megtévesztés jogcímén való érvénytelenség megállapításának feltételei. Szerinte értelmezhetetlen az eljáró bíróságoknak az a következtetése, hogy akár a megtévesztés, akár a követelés érvényesítése tekintetében relevanciával bírna a faktoring keretszerződés megkötésének oka. Álláspontja szerint iratellenes az eljáró bíróságok azon megállapítása, miszerint az alperest nem tájékoztatták a finanszírozásról. Az alperes által aláírt engedményezési értesítőben ez világosan és érthetően rögzítésre került. A tárolási szerződés a tároló és az eladó között jött

létre, az alperes és az eladó közötti jogviszonyt nem érinti, ahogy a faktorálást sem. Amennyiben megállapításra is kerülne a tárolási szerződés tekintetében az alperes megtévesztése, az a perbeli követelés jogszerűségét nem érintené.

[36] A felperes arra is hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták az alperesnek azt a nyilatkozatát, miszerint kifejezetten lemondott a felperessel szembeni kifogás jogáról, ezért azt a jelen perben eredményesen nem gyakorolhatja. Erre tekintettel az eljáró bíróságok a Ptk. 6:89. § (4) bekezdésébe, 6:8. § (3) bekezdésébe ütközően állapították meg, hogy az alperes a kifogás jogát eredményesen érvényesíthette. Az a megállapításuk, hogy a megtámadás jogát az alperes a felismeréstől kezdődően gyakorolhatta, a Ptk. 6:89. § (3) bekezdésébe ütközik. A megtámadási jog gyakorlására biztosított egyéves határidő ugyanis a szerződés megkötésétől (2020. december 15.) számítandó.

[37] A felperes az utaló magatartással kapcsolatban is előadta, hogy nem tévesztette meg, és nem is tévesztette meg az alperest az okiratok aláírásakor. Téves az eljáró bíróságok azon megállapítása is, amely alapján az okiratok szerkesztése egyúttal kizárja a jóhiszeműségét. Előadta: az okiratokat – az engedményezési értesítő kivételével – nem ő szerkesztette. Az ügyletkötést megelőzően ügyfélátvilágítás végzett, amely alapján okkal feltételezte, hogy az alperes az üzleti világban jártas, jól menő szakvállalkozás. Meggyőződött arról is, hogy az eladó fizetőképes. Az ügyfélátvilágítást követően további biztosítékot jelentett számára a számla kiállítása, a szállítólevél aláírása/teljesítésigazolás kiállítása és a tartozáselismerő nyilatkozat aláírása. Okkal bízhatott abban, hogy az alperes kellő gondossággal járt el a szállítólevél, valamint a számla aláírásakor, és az eladó teljesítését a Ptk.-ban, valamint az adásvételi szerződésben foglalt kötelezettségének megfelelően ellenőrizte. Abban is okkal bízhatott, hogy az alperes kizárólag azt követően ismeri el az adós szerződésszerű teljesítését, miután arról maga is kétségtelenül meggyőződött. Ezzel szemben nyilvánvalóan az alperes is tisztában volt azzal, hogy a faktorálási ügylet hatályosulása az engedményezési és tartozáselismerő nyilatkozata kiállításától függött. Nyilvánvalóan nem hitelezett volna az adósnak, ha az alperes nem ismeri el a szerződésszerűen teljesített követelést, illetve nem veszi tudomásul az engedményezést. Az alperes a perben nem terjesztett elő arra vonatkozó vitatást, hogy a felperes vizsgálta-e a teljesítőképességét, illetve ellenőrizte-e a vétel tárgyának meglétét. Ehhez képest az eljáró bíróságok a Pp. 2. § (2) bekezdésébe, valamint 342. § (1) bekezdésébe ütközően állapították meg, hogy mindez nem történt meg. Álláspontjukkal ellentétben ellenőrzési kötelezettség nem terhelte. Ilyen kötelezettsége a Ptk. 6:127. § (1) bekezdése alapján az alperesnek volt. A műtrágya rendelkezésre állásáról, valamint az eladó teljesítéséről a rendelkezésére bocsátott okiratok alapján hitelt érdemlően meggyőződött. Szerinte az utaló magatartásnak nem kell jogellenesnek lennie, és a károkozónak nem kell rosszhiszeműnek lennie. Szándékos volt az alperes magatartása, hogy szerződést köt, aláírja a számlát, a szállítólevelet, az engedményezésről és a teljesítési utasításról szóló okiratot, a bérleti szerződést.

[38] Álláspontja szerint tévesen állapították meg az eljáró bíróságok, hogy nem volt jóhiszemű az eljárása. Nem tudott róla, illetve kellő gondosság tanúsítása mellett helyzetéből fakadóan tudnia sem kellett arról, hogy az alperes által aláírt okiratok – alperes utólagos álláspontja szerint – valótlan tartalmúak. Alapos okkal jutott arra a következtetésre, hogy fennállnak az engedményezéssel érintett finanszírozási összeg teljesítésének feltételei. Így nem állapítható meg károsulti önhiba. A faktoring keretszerződés tartalmazta, hogy milyen dokumentációs kötelezettség terheli az eladót az előfinanszírozási kérelem kedvező elbírálásához, ezen szerződés által megkívánt okiratokat az adós és az alperes hiánytalanul átadták. Kellő gondosság tanúsítása mellett sem állhatott fenn olyan irányú kötelezettsége, hogy ellenőrizze: az alperes írásos nyilatkozatával ellentétben nem vette át a megrendelt mennyiséget. Amennyiben az alperest megtévesztették az adásvételi szerződés megkötése

körében, abban az esetben a tévedését nem ő okozta. Az alperes azzal a magatartásával, hogy – állítása szerint – valótlan tartalmú okiratokat írt alá, azt a hitet ébresztett benne, hogy az adásvételi szerződés teljesedésbe ment, az alperes elismeri a vételárfizetési kötelezettségét és készen áll teljesíteni. Az alperes magatartása arra indította, hogy eleget tegyen a faktoring szerződésből eredő kötelezettségének és átutalja az engedményezési összeget az eladónak. Az alperes szándékának ki kellett terjednie arra, hogy amennyiben valótlan tartalmú nyilatkozatot tesz, és annak alapján pénzügyi szolgáltatás történik, úgy az eladó nem teljesítése és az alperesi fizetési kötelezettség megtagadása esetén az előfinanszírozás mértékéig kára keletkezik.

[39] A felperes a felülvizsgálati tárgyaláson arra is kitért, hogy álláspontja szerint a bizonyítékok mérlegelésének vizsgálata előtt azt kell megítélni, lemondott-e az alperes a kifogás jogáról. Rámutatott: az alperes – nyilatkozatát nem kiterjesztően értelmezve – az engedményezési értesítőben a „semmilyen” szó használatával egyértelműen, ellentmondásmentesen lemondott a felperessel szemben valamennyi kifogásról, így az adós szerződésszegésére való hivatkozásról is. Hivatkozott a Szegedi, a Pécsi és a Győri Ítéltábla hasonló tényállású ügyekben hozott határozataira.

[40] Az alperes nem terjesztett elő hatályos felülvizsgálati ellenkérelmet.

A Kúria döntése és jogi indokai

[41] A Kúria Gfv.I.30.107/2023/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet visszautasította. Az Alkotmánybíróság 3417/2024. (XI. 28.) számú határozatában megállapította, hogy a Kúria végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisítette. A Kúria Semmisségi Tanácsa a Kpk.IV.39.244/2024/3. számú végzésével az Alkotmánybíróság határozata alapján a Kúria polgári ügyekben eljáró tanácsát új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[42] A felperes felülvizsgálati kérelmének tartalmára tekintettel a Kúria mindenekelőtt – precedens határozataiban (például Pfv.20.513/2023/8., Pfv.20.629/2023/5., Pfv.21.043/2022/11., Gfv.30.143/2023/6.), valamint azokkal egyezően az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatályba lépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. PJE határozat rendelkezései szerint a jelen ügyben is irányadó, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 4. pontjában, valamint a hozzájuk fűzött indokolásban adott jogértelmezéssel egyezően – a felülvizsgálati eljárás kereteit és annak jogi természetét rögzíti.

[43] A felülvizsgálat nem a per folytatása, nem egyfajta „harmadfokú” eljárás, hanem szigorú eljárási szabályok szerinti rendkívüli perorvoslat. Tárgya: a jogerős ítélet [Pp. 406. § (1) bekezdés], amelynek jogszabálysértő voltát a Kúria kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai [Pp. 423. § (1) bekezdés] között vizsgálhatja. A Pp. 413. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja. Ha a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel.

[44] Lényeges továbbá, hogy a felülvizsgálati kérelemben nem elegendő fenntartani a korábbi nyilatkozatokat, a felülvizsgálati eljárásban érdemben csak a felülvizsgálati kérelemben ténylegesen előadott, a jogerős ítélet jogszabálysértésére vonatkozó nyilatkozatok vizsgálhatók. A Pp. 413. § (3) bekezdése szerint pedig a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni.

[45] Mindennek a felperes felülvizsgálati kérelme tekintetében a következők miatt volt jelentősége.

[46] A Pp. 70. §-a [*A képviseleti jog vizsgálata*] és a Ptk. 1:4. § (2) bekezdése [*Felróhatóság*] állított megsértése tekintetében a felülvizsgálati kérelem szöveges indokolást nem tartalmaz. A Pp. 230. §-a [*A fél személyes meghallgatása*], valamint 237. §-a [*Az anyagi pervezetés*] megsértésére pedig a felperes konkrét jogszabályhely megjelölése nélkül hivatkozott. Az utóbbi két jogszabályhely öt bekezdést tartalmaz és a felülvizsgálati kérelem tartalma alapján [Pp. 110. § (3) bekezdés] nem volt azonosítható, hogy e konkrét bekezdések közül a felperes mely/melyek megsértését állította és milyen okból. A fentiekre tekintettel a felülvizsgálati kérelem tartalmának elégtelensége miatt a Kúria egyik jogszabályi rendelkezés megsértését sem vizsgálhatta érdemben.

[47] Az így meghatározott felülvizsgálati keretek között eljárva a Kúria a felülvizsgálati eredményeként azt állapította meg, hogy az érdemben vizsgálható felülvizsgálati hivatkozások tekintetében a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, a felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[48] A felperes felülvizsgálati kérelmében foglaltakkal ellentétben a jogerős ítélet nem sérti a Pp. 346. § (4) bekezdését. Ez a jogszabályi rendelkezés ugyanis az ítélet indokolásának szerkezeti, tartalmi elemeit szabályozza, a felülvizsgálattal támadott jogerős ítélet pedig tartalmazza mindazt, amit a megsértettként állított jogszabályi rendelkezés az ítélet tartalmi elemeként megkíván.

[49] Alaptalanul hivatkozott a felperes a Pp. 346. § (5) bekezdésének a megsértésére is, mert a jogerős ítélet a jogi indoklásra vonatkozó részében tartalmazza a bíróság által értékelt bizonyítékok megjelölését, azoknak a bíróság által relevánsnak tartott tényekkel való összevetését, a Pp. 279. §-a szerinti mérlegelés során figyelembe vett szempontok bemutatását, és azoknak az okoknak a megjelenítését, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak.

[50] A Kúria rámutat: a felperes felülvizsgálati kérelmében számos tekintetben kifogásolta a tényállás megállapítását, a bizonyítás eredményének mérlegelését, azonban felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg megsértett jogszabályhelyként az e hivatkozásaihoz adekvát eljárási jogszabályhelyet, a Pp. 279. § (1) bekezdését. Ebből következően a Kúria nem vizsgálhatta, hogy iratellenesek, logikátlanok, illetve okszerűtlenek-e a másodfokú bíróság ténybeli következtetései. A felülmérlegelés lehetőségének hiányában a jogerős ítéleti tényállást a felülvizsgálati eljárásban is irányadónak kellett tekinteni, amelynek a felperes további felülvizsgálati hivatkozásai vonatkozásában is jelentősége volt.

[51] A Pp. 288. §-a [*A törvényes képviselő meghallgatása*] sérelmére ugyanakkor a felperes alappal hivatkozott. név5 tanúkenti meghallgatásakor az alperes törvényes képviselője volt. A Pp. pedig nem tekinti bizonyítási eszköznek a fél képviselőjének nyilatkozatát, ami azonban bizonyító peradat, amely a tényállás megállapításakor figyelembe vehető [lásd a Pp. 279. § (1) bekezdésének tartalmát]. A Kúria ezzel összefüggésben arra is kitér, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvben foglaltak szerint az elsőfokú bíróság ugyan tanúként hallgatta meg az alperes ügyvezetőjét, de nyilatkozatát az elsőfokú ítélet indokolásában már nem tanúvallomásként vette figyelembe {vö: elsőfokú ítélet [30] és [60] bekezdés}. A másodfokú bíróság a jogerős ítélet [26] bekezdésében a Pp. 288. §-át sértően tért ki arra, hogy

névset az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül hallgatta meg tanúként, azonban a fellebbezés tartalma alapján mégsem látott okot az elsőfokú tényállás felülmérlegelésére, így a nevezett tanúkenti meghallgatásának ténye az ügy érdemére nem hatott ki, és a jogerős ítélet a Pp. 268. § (2) bekezdését sem sérti.

[52] A felülvizsgálati eljárásban tehát tényként kellett figyelembe venni, hogy az eladó nem teljesített, így a Kúria nem vonhatta le azt a következtetést, hogy a szerződés teljesítésével az eladó ráutaló magatartással elismerte a felperes szerint aláírási jog nélkül eljáró név képviseleti jogosultságát. Következésképpen a Ptk. 6:14. § (1) bekezdésének megsértése sem volt megállapítható.

[53] A felperes felülvizsgálati kérelmében arra is hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok a Ptk. 6:62. § (1) bekezdésének megsértésével állapították meg a faktoring szerződéssel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettsége megsértését a Ptk. 6:405. §-ától eltérő szerződési tartalommal kapcsolatban. A Kúria ezzel kapcsolatban rámutat: az ügy érdemét illetően az irányadónak tekintett tényállás mellett nincs jelentősége annak a jogkérdésnek, hogy terhelte-e tájékoztatási kötelezettség a felperest, így ebben a kérdésben nem kellett állást foglalnia.

[54] A Ptk. 6:8. § (3) bekezdésének megsértését felülvizsgálati kérelmében a felperes kifejezett jogi érvelés nélkül állította, ehhez adekvát indokolást csak a felülvizsgálati tárgyaláson terjesztett elő, ezért – a felülvizsgálati kérelem megváltoztatásának, így kiegészítésének fentebb már rögzített tilalmára [Pp. 413. § (3) bekezdés] tekintettel – annak érdemi vizsgálata már nem volt lehetséges. Ehhez képest a másodfokú bíróság nem követett el jogszabálysértést, amikor a Ptk. 6:89. § (4) bekezdése alkalmazásával lehetőséget látott a megtámadási kifogás érdemi vizsgálatára. A felülvizsgálati kérelemben ugyancsak megsértettként megjelölt Ptk. 6:89. § (3) bekezdését pedig a másodfokú bíróság nem alkalmazta, így azt meg sem sérthette.

[55] Az utaló magatartással kapcsolatos felperesi hivatkozásokkal kapcsolatban a Kúria mindenekelőtt rögzíti: ezzel összefüggésben a felülvizsgálati kérelem alapvető hiányossága, hogy a felperes nem jelölte meg megsértett jogszabályhelyként az utaló magatartás anyagi jogi szabályát, a Ptk. 6:587. §-át, ezért az e körben előadott hivatkozásai a felülvizsgálati eljárásban érdemben nem voltak vizsgálhatók.

[56] Ugyanakkor rámutat arra is, hogy ennek a jogintézménynek hat konjunktív törvényi tényállási eleme van: 1) szándékos magatartás, amely 2) olyan magatartásra indít, 3) jóhiszemű személyt, 4) alapos okkal, 5) amelyből őt károsodás éri, 6) önhibáján kívül. A jogerős ítélet [29] bekezdésében a másodfokú bíróság döntését – eltérve az elsőfokú ítélet indokolásától – az 1), 3), 5), 6) tényállási elem hiányával indokolta. Ehhez képest felülvizsgálati kérelmében a felperes ezen okok közül csak a károsodás önhibán kívülsége tekintetében hivatkozott egyrészt anyagi jogi [Ptk. 6:127. § (1) bekezdés], másrészt eljárásjogi [Pp. 2. § (2) bekezdés, 342. § (1) bekezdés] jogszabálysértésre. Ebből pedig az is következik, hogy ha meg is valósult volna a hivatkozott jogszabálysértés, az az ügy érdemére önmagában nem hathatott ki, hiszen a konjunktív törvényi tényállási elemek bármelyikének hiánya a kereset elutasítására kellett vezessen.

[57] A Kúria ugyancsak az utaló magatartással összefüggésben azt is kiemeli, hogy a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eljárási szabálysértéseket nem követhette el. A per érdemében való döntés során érvényesülő kérelemhez kötöttséget [Pp. 2. § (2) bekezdés] kifejező túlterjeszkedés tilalma [Pp. 342. § (1) bekezdés] ugyanis azt jelenti, hogy a bíróság nem ítélt meg többet vagy mást, mint amit a keresetében/viszontkeresetében a fél igényel, nem számíthat be többet, mint amit a kérelem tartalmaz, és az elismert követelésben az ellenfelet mindig marasztalni kell. Az állított anyagi jogi jogszabály [Ptk. 6:127. § (1) bekezdés] megsértése pedig nem hozható összefüggésbe a másodfokú bíróság felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabálysértésével.

[58] Mindezekre tekintettel a Kúria a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[59] A felperes a felülvizsgálati eljárás korábbi szakaszában lerótta és nyilatkozata szerint nem igényelte vissza a felülvizsgálati eljárási illetéket. Tekintettel arra, hogy a felperes a felülvizsgálati eljárásban pervesztesnek minősül, felülvizsgálati eljárási költségei megtérítését nem kérheti. Az alperes ugyanakkor hatályos felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő és nem számított fel felülvizsgálati eljárási költséget, így annak megtérítéséről nem kellett rendelkezni.

[60] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján – a felperes kérelmére – tárgyaláson bírálta el.

[61] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

A döntés elvi tartalma

[62] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti.

[63] Amennyiben a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazza megsértett jogszabályi rendelkezésként a Pp. 279. § (1) bekezdését, nem vizsgálható a felülvizsgálati eljárásban, hogy iratellenesek, okszerűtlenek-e a másodfokú bíróság ténybeli következtetései. A felülmérlegelés lehetőségének hiányában a jogerős ítéleti tényállást a felülvizsgálati eljárásban is irányadónak kell tekinteni.

[64] Akadályát képezi az utaló magatartás körében előadott felülvizsgálati hivatkozások érdemi vizsgálatának, ha a fél a felülvizsgálati kérelemben nem jelölte meg megsértett jogszabályi rendelkezésként a Ptk. 6:587. §-át.

Záró rész

Budapest, 2025. május 6.

Dr. Cseh Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Magosi Szilvia s.k. előadó bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró, Dr. Szabó Klára s.k. bíró